

Schriftelijke vragen

Jaar 2019
Volgnummer 379
Datum indiening 24 oktober 2019

Onderwerp

Schriftelijke vragen van het lid van Soest inzake Werkloze leraar weer voor de klas.

Aan het college van burgemeester en wethouders

Toelichting:

Een nationale ramp. Zo omschrijven schooldirecteuren, experts en politici het lerarentekort in het basisonderwijs. Dit jaar gaat het landelijk om 1.700 voltijdsbanen, in 2024 rekenen vakbonden en scholen op ruim 4.800 fte. Wat veel mensen niet weten, is dat in Nederland ruim 8.800 leerkrachten, schoolleiders en onderwijsassistenten werkloos zijn. Zij zijn om diverse redenen ontslagen en ontvangen een uitkering. Dat meldt het FD op basis van onderzoek. De fractie van de Partij van de Ouderen wil weten hoeveel Amsterdamse leraren werkloos thuiszitten en hoe zij weer geprikkeld kunnen worden om voor de klas te komen.

Gezien het vorenstaande stelt het lid van Soest, namens de fractie van de Partij van de Ouderen, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

1. Bent u bekend met het artikel 'Duizenden leraren zonder werk, ondanks schreeuwende tekorten' van het FD? (1)
2. "Wat veel mensen niet weten, is dat ruim 8800 leerkrachten, schoolleiders en onderwijsassistenten werkloos zijn. Zij zijn om diverse redenen ontslagen en ontvangen een uitkering." Hoeveel leraren zitten er in Amsterdam werkloos thuis?
3. Hoe groot is het tekort aan leraren in Amsterdam?
4. Hoe groot zal het tekort aan leraren de komende 10 jaar worden?
5. Bent u het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat we alle handen keihard nodig hebben om het onderwijs in Amsterdam op niveau te houden? Zo nee, waarom niet?
6. In Amsterdam en de andere grote steden lopen de tekorten sterk op terwijl een groot deel van de WW'ers op andere plekken wonen. Bent u het met de Partij van de Ouderen eens dat Amsterdam mensen moet verleiden om in onze stad les te komen geven? Zo nee, waarom niet?
7. Bent u bereid om te onderzoeken of het mogelijk is om potentiële leraren te motiveren in Amsterdam les te komen geven door middel van meer voorrang op sociale huurwoningen, een baangarantie en/of gratis openbaar vervoer? Zo nee, waarom niet?

(1) <https://fd.nl/economie-politiek/1318860/duizenden-leraren-zonder-werk-ondanks-schreeuwende-tekorten#>

Het lid van de gemeenteraad,
W. van Soest

Jaar	2019
Afdeling	1
Nummer	1947
Datum indiening	24 oktober 2019
Datum akkoord	20 november 2019
Publicatiedatum	21 november 2019

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Soest inzake de werkloze leraar weer voor de klas

---

Aan de gemeenteraad

Toelichting door vragensteller:

Een nationale ramp. Zo omschrijven schooldirecteuren, experts en politici het lerarentekort in het basisonderwijs. Dit jaar gaat het landelijk om 1.700 voltijdsbanen, in 2024 rekenen vakbonden en scholen op ruim 4.800 fte. Wat veel mensen niet weten, is dat in Nederland ruim 8.800 leerkrachten, schoolleiders en onderwijsassistenten werkloos zijn. Zij zijn om diverse redenen ontslagen en ontvangen een uitkering. Dat meldt het FD op basis van onderzoek. De fractie van de Partij van de Ouderen wil weten hoeveel Amsterdamse leraren werkloos thuiszitten en hoe zij weer geprikkeld kunnen worden om voor de klas te komen.

Gezien het vorenstaande heeft het lid van Soest, namens de fractie van de Partij van de Ouderen, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld:

- 1. Is het college bekend met het artikel 'Duizenden leraren zonder werk, ondanks schreeuwende tekorten' van het FD?¹**

Antwoord:

Ja, het college is bekend met het artikel.

- 2. "Wat veel mensen niet weten, is dat ruim 8800 leerkrachten, schoolleiders en onderwijsassistenten werkloos zijn. Zij zijn om diverse redenen ontslagen en ontvangen een uitkering." Hoeveel leraren zitten er in Amsterdam werkloos thuis?**

Antwoord:

Het is niet bekend om hoeveel werkloze leraren het precies gaat in Amsterdam. Wel geeft recent onderzoek van Regioplan aan dat de werkloze leraren meestal niet wonen op de plekken waar leraren nodig zijn, zoals in Amsterdam.² Over de spreiding van de werkloze leraren per (arbeids)regio stellen de onderzoekers het volgende: "We zien dat in de Randstad en Zeeland relatief weinig

---

¹ <https://fd.nl/economie-politiek/1318860/duizenden-leraren-zonder-werk-ondanks-schreeuwende-tekorten#>

² <https://www.regioplan.nl/wp-content/uploads/2018/12/18038-Re-integratie-stille-reserve-WW-po-Regioplan.pdf>

uitkeringsontvangers wonen ten opzichte van het aantal fte in de regio." Ter illustratie: voor Groot-Amsterdam is dit 0 tot 6,6 procent, in Friesland 19,5 tot 21,3 procent. Daarnaast blijkt uit dit onderzoek dat werkloze leraren weinig tot niet bereid zijn om te reizen en/of te verhuizen.

3. Hoe groot is het tekort aan leraren in Amsterdam?

Antwoord:

Het Breed Bestuurlijk Overleg (BBO), de vereniging van schoolbesturen van het primair en speciaal onderwijs, heeft op 30 augustus 2019 gepubliceerd dat het lerarentekort in het primair onderwijs 280 fulltime formatieplaatsen betreft. 220 van deze formatieplaatsen werden op dat moment gevuld door onbevoegde leraren. Voor de resterende formatieruimte van ruim 60 formatieplaatsen staan vacatures open.³ De afdeling Onderwijs heeft in september 2019 de aanbieders van het voortgezet speciaal onderwijs benaderd. Daaruit bleek dat deze sector 30 openstaande formatieplaatsen had. De kwantitatieve tekorten in het voortgezet onderwijs zijn op dit moment nog relatief klein. Schoolbesturen kunnen nog net hun vacatures vervullen, maar verwachten voor tekortvakken als Duits, scheikunde en natuurkunde in 2023 ongeveer 62 vacatures. Het lerarentekort wordt nog niet gestandaardiseerd en landelijk vastgelegd. Het college is verheugd dat de Tweede Kamer een motie (van kamerlid Kwint) heeft aangenomen om het lerarentekort te monitoren.⁴ De minister voor Onderwijs zal vermoedelijk begin volgend jaar aangeven hoe hij deze motie gaat uitvoeren.

4. Hoe groot zal het tekort aan leraren de komende 10 jaar worden?

Antwoord:

Uit een rapport van Centerdata (in opdracht van OCW, 2018) blijkt dat het lerarentekort in het Amsterdamse basisonderwijs zal stijgen tot ongeveer 500 fte in 2023.⁵ De prognose van Centerdata voor 2028 is dat er 985 onvervulde formatieplaatsen zijn voor basisschoolleraren en –directeuren (18,3 procent). De prognose voor het Amsterdamse voortgezet onderwijs in 2028 is een tekort van 132 fte (4,2 procent).

5. Is het college het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat we alle handen keihard nodig hebben om het onderwijs in Amsterdam op niveau te houden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Ja, het college vindt ook dat het belangrijk is dat de kwaliteit van het onderwijs gebord blijft en daarvoor alle handen nodig zijn. Het is de ambitie van het college om in 2023 500 extra leraren in het Amsterdamse onderwijs aan te trekken. Het college investeert in vier jaar tijd 23 miljoen om het lerarentekort in Amsterdam tegen te gaan. Het college zet onder andere actief in op het werven en begeleiden van zij-instromers; inmiddels zijn er 400 zij-instromers bezig met hun

³ Zie BBO-brief d.d. 30 augustus 2019 die de commissie WIO op 25 september 2019 heeft besproken.

⁴ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35000-VIII-192.html>

⁵

https://www.centerdata.nl/sites/default/files/projectbestanden/de_toekomstige_arbeidsmarkt_voor_onderwijspersoneel_po_vo_en_mbo_2018-2028.pdf

opleiding aan de HvA en de Ipabo. Tijdens hun opleiding mogen zij al zelfstandig voor de klas staan en daar kiezen de meeste scholen dan ook voor. Ook doet het college er alles aan om lesgeven in Amsterdam zo aantrekkelijk mogelijk te maken met een tegemoetkoming in reiskosten, extra parkeerplekken voor scholen, betaalbare woningen voor leraren en teamontwikkeling door middel van teambeurzen. Ook ondersteunt het college schooldirecteuren voor primair en speciaal onderwijs met 10.000 euro om hun werkdruk te verlagen, want ook aan schoolleiders dreigt een groot tekort ontstaan. Scholen halen sowieso alles uit de kast om voldoende goede en gekwalificeerde leraren in dienst te nemen. Zij benaderen (oud-)collega's, vragen leraren om meer uren te werken en zijn actief op sociale media.

Omdat ook het Rijk een belangrijke rol heeft in de aanpak van het lerarentekort, blijft het college daarover in gesprek met minister Slob en blijft aandringen op structurele maatregelen om de tekorten tegen te gaan.

- 6. In Amsterdam en de andere grote steden lopen de tekorten sterk op terwijl een groot deel van de WW'ers op andere plekken wonen. Is het college het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat Amsterdam mensen moet verleiden om in onze stad les te komen geven? Zo nee, waarom niet?**

Antwoord:

Het college doet van alles om mensen te verleiden om in Amsterdam les te komen geven. Uit onderzoek van OIS blijkt namelijk dat bijna 50 procent van de Amsterdamse docenten niet in Amsterdam woont.⁶ Juist door de investeringen van het college in randvoorwaarden zoals reiskosten, woningen en parkeerplekken blijft de gemeente Amsterdam leraren aantrekken van buiten de stad.

Uit het onderzoek van Regioplan blijkt dat slechts een klein deel (23 procent) van de genoemde WW'ers een hoge potentie heeft om daadwerkelijk terug te keren naar het beroep van leraar. Daarnaast woont deze groep grotendeels in krimpgebieden en is zij weinig tot niet bereid is om te reizen. De onderzoekers geven aan dat het geen effect heeft om nog extra in deze groep te investeren.

- 7. Is het college bereid om te onderzoeken of het mogelijk is om potentiële leraren te motiveren in Amsterdam les te komen geven door middel van meer voorrang op sociale huurwoningen, een baangarantie en/of gratis openbaar vervoer? Zo nee, waarom niet?**

Antwoord:

Het college heeft diverse onderzoeken gedaan naar het lerarentekort en de mogelijke oplossingen. Zo geven de monitors van OIS inzicht in achtergrondkenmerken van leraren en studenten en waar leraren wonen en werken.⁷ Op 23 oktober 2017 heeft Regioplan, in opdracht van de gemeente Amsterdam, de resultaten gepubliceerd van een onderzoek naar factoren die voor Amsterdamse leraren van belang zijn.⁸

⁶ <https://www.ois.amsterdam.nl/datavisualisatie/woon-werkstromen-onderwijspersoneel/assets/2019-factsheet-woon-werk-afstanden-amsterdams-onderwijspersoneel.pdf>

⁷ <https://www.amsterdam.nl/onderzoek-informatie-statistiek/projecten-data/monitor-docenten/>

⁸ <https://www.regioplan.nl/project/de-relatie-tussen-het-amsterdamse-woningmarkt-en-het-lerarentekort/>

Mede op basis van deze onderzoeken heeft het college de gemeenteraad in 2017 voorgesteld om als stad extra in reiskosten en woningen te investeren. De raad heeft daarmee ingestemd.

Voor de specifieke groep WW'ers die in de krimpgebieden wonen, geven de onderzoekers aan dat extra investeringen weinig effect hebben.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

Femke Halsema, burgemeester

Peter Teesink, secretaris